

14. Desfășurarea study-visit

1. Contextul și scopul deplasării.

Între activitățile prevăzute a se implementa în proiect s-a aflat și **organizarea și desfășurarea unei study visit**, într-una din țările membre ale Uniunii Europene, într-o regiune cu specific asemănător județului Ialomița (preponderent agrar și agro-alimentar, asemănător ca număr populație, număr unități administrativ-teritoriale și altele) și cu expertiză în promovarea și implementarea de strategii locale de dezvoltare.

Obiectivele vizitei de documentare, așa cum au fost definite în cererea de finanțare și în contractul de finanțare se referă la: cunoașterea bunelor practici în realizarea și implementarea strategiilor de dezvoltare economico - socială, atragerea fondurilor europene prin accesarea programelor finanțate din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene, modalități de valorificare a potențialului zonal prin parteneriate și grupuri de acțiune locală pentru dezvoltare, aplicarea principiului descentralizării și a unor modalități de susținere a politicilor de asistență socială, punerea în valoare a patrimoniului cultural, natural și istoric local și zonal, explorarea unor posibilități de networking și parteneriate cu regiunea vizitată, standardele europene de funcționare a administrației publice locale.

Între condițiile stabilite prin cererea de finanțare și în contractul de finanțare se regăsesc și următoarele: numărul participanților la vizita de documentare să fie de 9, componența delegației să cuprindă persoane din conducerea Consiliului Județean Ialomița și din conducerea instituțiilor publice subordonate Consiliului Județean Ialomița, durata totală a vizitei de studiu să fie de 8 zile, cu 7 cazări, iar vizita de studiu să se desfășoare în luna mai 2010.

2. Componența delegației și durata acțiunii.

Prin dispoziția nr. 180/06.05.2010, s-a aprobat ca delegația să aibă 9 persoane:

1. Vasile Silvian CIUPERCĂ, președintele Consiliului Județean Ialomița;
2. Ioan MARTIN, vicepreședinte al Consiliului Județean Ialomița;
3. Ilie CIOACĂ, director executiv, Consiliul Județean Ialomița;
4. Cezar Gheorghe VÂLCAN, director executiv, Consiliul Județean Ialomița;
5. Mariana CODLEANU, director executiv, Consiliul Județean Ialomița;
6. Niculina NEGOIȚĂ, director executiv, Consiliul Județean Ialomița;
7. Paul MARCU, director general al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Ialomița;
8. Iulian Grigori DOGARU, șef serviciu juridic, Consiliul Județean Ialomița;
9. Doina ROȘCA, director – Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea” Ialomița.

Vizita de documentare s-a desfășurat în perioada 16 – 23 mai 2010, în Districtul VIANA DO CASTELO din partea de nord-vest a Portugaliei.

3. Activități prealabile desfășurării vizitei de documentare.

În vederea realizării activității de study visit, s-a procedat la transmiterea de solicitări unor structuri asociative care aveau posibilitatea de a propune locații din trei țări membre ale Uniunii Europene unde să se desfășoare vizita de studiu: Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România - Biroul de reprezentare de la Bruxelles și Secretariatul Tehnic Permanent al Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială – Regiunea Sud Muntenia, structuri în care și Consiliul Județean Ialomița este reprezentat. Analizându-se propunerile de posibile destinații (Belgia, Franța, Spania și Portugalia) s-a apreciat că desfășurarea study visit într-un district din nord-vestul Portugaliei îndeplinește într-o mare măsură condițiile din cererea și contractul de finanțare.

În acest context, a fost adresată o scrisoare autorităților publice din Districtul VIANA DO CASTELO, pentru a ne facilita organizarea study-visit în perioada 16-23.05.2010, după un program pe care să-l stabilim de comun acord. Prin scrisoarea de răspuns înregistrată sub nr. 2339 / 2010, reprezentantul autorității publice din Districtul VIANA DO CASTELO – Portugalia a transmis acceptul pentru desfășurarea study visit.

După aplicarea procedurii de achiziție publică a serviciilor de cazare și transport specifice Activității 12 – „Desfășurarea study visit”, oferta firmei PPPL CONSULT LDA Lisabona – Portugalia a fost cea care s-a încadrat în cerințele specifice achiziției.

Prin corespondența cu reprezentantul de la CAMARA MUNICIPAL DE VIANA DO CASTELO – Portugalia, doamna consilier ANA MARGARIDA FERREIRA DA SILVA, a fost stabilit programul desfășurării study visit în perioada 16-23 mai 2010.

4. Programul de desfășurare a vizitei de documentare, pe zile, a cuprins următoarele:

- **16.05.2010** - deplasare Slobozia – București – Roma – Porto – Viana do Castelo, cazare la Hotel Margarida da Praca;

- **17.05.2010** - **Întâlnire la Camera municipală Viana do Castelo**, la care au participat : Ana Margarida Ferreira da Silva, consilier pe resurse umane, solidaritate socială, sănătate, voluntariat și servicii urbane, Maria Jose Guerrero, consilier pe probleme de educație – culturală – turism, Luis Nobre, consilier pe probleme de planificare, gestionare economică, transport și resurse economice, Claudia Magalhaes, șef compartiment economic, funcționari publici, asistenți sociali, reprezentanți ai mediului local de afaceri;

- **Întâlnire cu membrii din Rețeaua socială din Viana do Castelo** : Ana Margarida Ferreira da Silva, Ana Barros, Paula Viana, Patricia Lima, Carina Parente și altele.

- **18.05.2010** - **Întâlnire la Asociația de Dezvoltare Rurală Integrată Lima – ADRIIL, cu sediul în Ponte de Lima**, la care a participat domnul Francisco de Calheiros, președintele ADRIIL;

- **Întâlnire la sediul Rețelei „Solares de Portugal”** cu doamna Maria du Ceu Sa Lima, director de marketing ;

- **Vizitarea Catedralei din Ponte de Lima și a Podului roman de peste râul Lima;**

- **Vizitarea Casei Senioriale Paco de Calheiros, a contelui Francisco de Calheiros, a Casei rustice Casa da Evira, din Gondomil – Valenca și a Parcului Național do Penedo din Geres;**

- **Întâlnire cu reprezentanții Camerei municipale Arcos de Valdevez, domnul Francisco de Araujo, președinte, domnul Pedro Teixeira, consilier local și directorul Școlii Profesionale, domnul Joao Luis, consilier local și domnul Vasco Lima, consilier local și directorul Centrului „Noi șanse”;**

- **19.05.2010- Întâlnire la Asociația de Dezvoltare Rurală Integrată Minho – ADRIMINHO, cu doamna Ana Paula Xavier – director executiv al ADRIMINHO;**

- **Vizitarea unor proiecte de dezvoltare rurală și a unor obiective istorice și culturale:** abatorul FUMEIRO ARTESANAL de ALVAREDO, realizat cu fonduri europene, Muzeul „Spațiul memoriei frontierei” din municipiul Malgaco, Casa turistică din aceeași localitate, amenajată în spațiile unei foste închisori („Casa Închisorii”), Muzeul Cinematografiei din municipiul Malgaco, cetatea medievală Fortul din Malgaco;

- **20.05.2010 - Vizitarea Școlii Profesionale de Turism „ETAP” din Caminha, director Jose Luis Presa, a Centrului de Asistență Socială Integrată din Vila Praia de Âncora și a Centrului Cultural din Vila Praia de Âncora;**

- **Întâlnire cu membrii Asociației Întreprinzătorilor din Viana do Castelo, facilitată de președintele acesteia, domnul Luis Ceia;**

- **Turul orașului Viana do Castelo, cu ghid însoțitor, cu vizitarea principalelor obiective istorice, culturale și turistice.**

- **21.05.2010 - Întâlnire cu reprezentanții Comisiei sociale din Viana do Castelo, condusă de doamna Paula Viana;**

- **Întâlnire cu președintele Camerei municipale Viana do Castelo, domnul Jose Maria Costa.**

- **Întâlnire de lucru la Asociația Comunităților Intermunicipale dintre râurile Minho și Lima, cu domnul Ruy Guerreiro – președintele Comunităților intermunicipale;**

- **22.05.2010 - Vizitarea orașelor Vigo și Santiago de Compostella din Spania;**

- **23.05.2010 - Deplasare Viana do Castelo – Porto – Frankfurt – Otopeni – Slobozia.**

5. Modul de îndeplinire a obiectivelor study visit în Portugalia

Programul vizitei a asigurat îndeplinirea integrală a obiectivelor definite în cererea de finanțare și în contractul de finanțare.

Între districtul Viana do Castelo și județul Ialomița sunt elemente de relativă asemănare, mai ales în ceea ce privește populația, numărul localităților urbane și, mai ales, profilul economic.

În ceea ce privește profilul economic al districtului Viana do Castelo este de precizat că zona are caracter preponderent agrar, iar viticultura este ramura de bază a agriculturii, integrându-se în specificul cunoscutelor vinuri de Porto. Fiind o zonă de munte, situată în Nord-Vestul Portugaliei, suprafețele arabile sunt reduse, dar utilizarea lor este intensivă, neexistând practic terenuri nelucrate și obținându-se frecvent culturi duble. Pentru folosirea integrală a resurselor funciare, pe limita proprietăților private se cultivă viță de vie în sistem pergolă, iar în interiorul proprietății legume, porumb, furaje. Prin accesarea de fonduri europene au fost construite solarii pe suprafețe mari. Creșterea animalelor se face în sistem gospodăresc. De remarcat și faptul că zona rurală are un ridicat grad de urbanizare, dispunând de echipare tehnico-edilitară completă.

Cunoașterea bunelor practici în realizarea și implementarea strategiilor de dezvoltare economică – socială, accesarea programelor finanțate din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene și punerea în valoare a patrimoniului cultural, natural și istoric local și zonal a fost obiectivul central al vizitei de documentare. Întâlnirile și discuțiile avute cu reprezentanții autorităților și ai unor instituții publice din districtul Viana do Castelo au relevat multe aspecte interesante și posibil de a fi aplicate și la nivelul administrațiilor publice din județul Ialomița.

Astfel:

- strategiile de dezvoltare economico-socială atât la nivel districtual, cât și la nivel municipal și zonal, precum și pe domenii de activitate se fundamentează pe diagnosticul stării economice și sociale, prevăd obiective, direcții strategice de acțiune, alocări de resurse și calendarul de implementare a măsurilor propuse. Ele sunt ajustate operativ, pentru a le adapta la condițiile specifice fiecărei perioade de implementare;

- strategiile de dezvoltare rurală a zonei au ca obiective dinamizarea satelor, diversificarea activităților economice pentru fixarea populației rurale, valorificarea potențialului unicii agriculturi (viticultura) și a silviculturii, dezvoltarea și diversificarea formelor turismului rural, promovarea solidarității sociale, ca bază a coeziunii teritoriale, garantarea accesului la rețeaua socială a populației vulnerabile, dinamizarea rețelei de asociații socio-culturale și educative, îmbunătățirea calității vieții rurale, ca factor de dezvoltare socio-economică a zonei;

- s-au creat structuri tehnice pentru a gestiona cu profesionalism și eficiență programele și proiectele cu finanțare europeană, înțelegând la timp faptul că proiectele cu finanțare europeană nu sunt concurente între ele, ci comparabile sau complementare;

- cooperarea transnațională a fost considerată și rămâne o importantă oportunitate pentru accesarea unor

programe cu finanțare europeană și extinderea rețelelor prin programul INTERREG;

- Asociațiile de Dezvoltare Rurală Integrată sunt modele de cooperare între diferite entități locale publice și private, de eficiență și profesionalism, de finanțare și gestionare la nivel local, de responsabilitate în luarea deciziilor referitoare la elaborarea planurilor de acțiune locală pentru dezvoltarea unei zone și administrarea fondurilor europene;

- aplicarea de metodologii de planificare integrată și conjugată a eforturilor de stabilire a priorităților sociale strategice, bazate pe solidaritate locală în combaterea sărăciei și excluziunii sociale și pe creșterea inițiativei și a cooperării între organismele publice și organizațiile private;

- crearea de rețele sociale și parteneriate, precum și voluntariatul au sporit participarea membrilor acestora la acțiuni și activități de natură socială, a redus costurile și riscurile din domeniu și a promovat schimbul de bune practici;

- este de reținut activitatea Centrului de Asistență Socială Integrată din Vila Praia de Âncora, care se adresează deopotrivă copiilor de la cele mai fragede vârste și până la persoanele vârstnice aflate în dificultate, precum și persoanelor cu dizabilități (copii și adulți), are o bogată ofertă de servicii specifică fiecărei categorii de vârstă și încadrării în gradul de handicap;

- coerența programelor de promovare și valorificare turistică a zonei, în care turismul este înțeles ca o resursă de dezvoltare locală și zonală, iar oferta turistică rurală trebuie să fie completă și să se încadreze în specificitatea, tipologia și caracteristicile zonei;

- recuperarea satelor și fixarea populației rurale, prin proiecte de arhitectură care vizează reabilitarea unor case, pregătirea lor pentru a intra în rețelele turistice și asigurarea unui produs turistic complet, integrarea rețelelor locale de turism în rețelele naționale de turism din mediul rural (SOLARES), iar acestea în rețelele europene: „Europa tradițiilor” și „Sate și tradiții”;

- trebuie evidențiate acțiunile de recuperare și refacere a centrelor și locurilor istorice, de punere în valoare a potențialului natural, de reconversie majoră de la activitățile tradiționale la activitățile moderne, de a valorifica resursele de energie eoliană în toate zonele pretabile;

- există preocupare pentru dezvoltarea și diversificarea activităților culturale și a bazei materiale aferente (muzee, centre culturale, școli), pentru o parte din ele fiind accesate fonduri europene nerambursabile.

Explorarea unor posibilități de networking și parteneriate cu regiunea vizitată a însemnat antamarea unor discuții pentru organizarea unor vizite oficiale a delegațiilor unor Camere municipale din district (Viana do Castelo și Arcos de Valdevez) în județul Ialomița, organizarea unor viitoare întâlniri între reprezentanții asociației oamenilor de afaceri care să identifice oportunitățile de afaceri și posibilele colaborări în domeniul energiei regenerabile, turismului și agriculturii, analizarea condițiilor și modalităților de participarea a localităților urbane din Ialomița la proiectul „Rețeaua Orașelor Sănătoase”, crearea unor parteneriate care să asigure accesarea fondurilor structurale europene prin proiecte în cooperare internațională.

Schimbul de experiență privind standardele europene de funcționare a administrației publice locale a urmărit aspecte privind procesul de elaborare și aplicare a strategiilor de dezvoltare economică și socială, tipurile de planificare, aplicarea planificării bugetare multianuale (pe 4 ani), elaborarea și executarea bugetului pe priorități, planul de acțiune și altele.

Lecții învățate

67. Structura strategiilor de dezvoltare economico-socială este asemănătoare cu strategia elaborată pentru județul Ialomița, de reținut fiind necesitatea de a face analize și intervenții operative de ajustare a obiectivelor strategice locale și de reorientare a lor, ori de câte ori condițiile de implementare se schimbă radical;

68. La aplicarea strategiilor de dezvoltare economică și socială trebuie ca viziunea strategică să fie clară, cu obiective realiste și realizabile, să funcționeze principiul solidarității și al coeziunii teritoriale (cine crează mai multă bogăție să transfere un anumit procent către localitățile mai sărace);

69. Pornind de la specificul județului Ialomița s-ar impune elaborarea unei strategii de dezvoltare rurală, care să vizeze valorificarea potențialului agropedoclimatic extraordinar al zonei, să impulsioneze dezvoltarea și diversificarea producției agricole și agroalimentare, a altor activități economice și servicii la sate, să fixeze populația rurală, să dinamizeze viața satelor și să asigure dezvoltare durabilă și îmbunătățirea calității vieții rurale;

70. Se impune să fie create structuri tehnice profesionale stabile pentru gestionarea cu eficiență a strategiilor și a proiectelor cu finanțare europeană;

71. Trebuie înțeles faptul că proiectele cu finanțare europeană nu sunt concurente între ele, ci comparabile sau complementare;

72. Grupurile de acțiune locală (GAL) trebuie sprijinite pentru a deveni cu adevărat centre de promovare și implementare a strategiilor de dezvoltare locală, prin diversificarea activității, profesionalizarea personalului, acordarea de asistență tehnică pentru proiectele ce se derulează cu fonduri europene;

73. Crearea de rețele sociale, parteneriatele de tip public-privat și voluntariat în domeniul social ar putea fi o alternativă viabilă pentru rezolvarea problemelor unor categorii de persoane defavorizate sau aflate în situație de risc;

74. Programele de promovare și valorificare turistică pot fi ușor adaptate și aplicate în județul Ialomița, mai ales cele care se referă la forme ale turismului rural, fără a presupune fonduri deosebite;

75. Există două tipuri de planificare: planul multianual (pe 4 ani) al activităților municipale și planul de investiții, iar pentru fiecare activitate există un plan de acțiune și un colectiv de lucru multi și interdisciplinar. Elaborarea și executarea bugetului se face pe priorități și pe principiul aplicării planificării bugetare.